

17 juni 2011

Riksrevisionen är en del av riksdagens kontrollmakt och ska genom oberoende granskning av statlig verksamhet medverka till demokratisk insyn och effektiv förvaltning.

Dyr Botniabana uppfyller inte vad som lovats

Botniabanan har blivit mycket dyrare än planerat men kommer ändå inte att leda till alla de positiva effekter för samhället som det var tänkt. Restiderna har blivit längre än planerat och det är för många tåg på omringliggande banor, vilket påverkar godstrafiken negativt.

Riksrevisionen har granskat satsningen på Botniabanan och järnvägen längs Norrlandskusten, vad som utlovades inför beslutet att bygga, genomförandet och vad som har uppnåtts. Slutsatsen är att underlaget inför beslutet innehöll stora fel och att målen inte kommer att nås som planerat.

Kostnaderna för att Botniabanans trafikupplägg ska fungera underskattades i planeringen – 11 miljarder kronor blev istället 26 miljarder. Botniabanan och Ådalsbanan har blivit mycket dyrare än planerat och nödvändiga kringinvesteringar, till exempel en bangård i Umeå, togs inte upp inför beslutet.

Restiderna uppnås inte som man räknat med, varken för regional- eller snabbtågen. Mellan Umeå och Sundsvall utlovades en restid på 2 timmar 20 minuter, men det kommer att ta drygt 3 timmar. Resan mellan Umeå och Stockholm kommer att ta 1,5 timmar längre än planerat. Det innebär sämre förutsättningar för arbetspendling och att järnvägen får svårare att konkurrera med inrikesflyget.

Botniabanan är beroende av banorna runt omkring för att fungera effektivt. Många tåg får inte plats på spåren eftersom det är fullt på andra banor, till exempel Ostkustbanan mellan Sundsvall och Gävle. Detta påverkar främst godstrafiken, som skulle öka och få bättre transportekonomi med Botniabanan.

– Granskningen visar att de skattemedel som investerats i Botniabanan inte har använts effektivt. Regeringen och Trafikverket bör bli bättre på att planera, redovisa och genomföra stora järnvägssatsningar som delar av ett sammanhängande järnvägsstråk, säger *riksrevisor Claes Norgren*.

Riksrevisionen rekommenderar att regeringen blir mer aktiv i sin styrning. Trafikverket bör utveckla analyserna av infrastrukturprojekt som är beroende av varandra, säkerställa att projekten definieras och avgränsas så att den totala kostnaden framgår tydligt och kvalitetssäkra underlag inför beslut om infrastrukturinvesteringar.

Bakgrund: Botniabanan är en bana mellan Umeå och Ångermanälven som riksdagen fattade beslut om att bygga 1997. Syftet var att få en effektivare trafikförsörjning i Norrland för att knyta samman regioner och öka konkurrenskraften för näringslivet genom effektivare godstransporter. Banan, som är ett av Sveriges största infrastrukturprojekt, stod klar i augusti 2010.

Rapporttitel: Botniabanan och järnvägen längs Norrlandskusten – hur har det blivit och vad har det kostat? (RiR 2011:22) Rapporten kan hämtas och beställas på www.riksrevisionen.se

Riksrevisor: Claes Norgren

Projektledare: Carita Nyssöla Linde, 08-5171 42 29

Pressekreterare: Pernilla Eldblom, 08-5171 42 00